

Fra forsøgskanin til patient

Da 75-årige Iver Klavsen for 10 år siden meldte sig til et forskningsforsøg, drømte han ikke om, at han året efter skulle få at vide, at han havde knogleskørhed.

Iver Klavsen kan takke tilfældet for, at det kom frem, at han havde knogleskørhed. I 2007 tilmeldte han sig sammen med sin kone, Lisbeth, et forskningsforsøg. Ingen af dem forestillede sig, at de kunne fejle noget. Det gjorde Lisbeth da heller ikke, men da forsøget havde været i gang i et år, fik Iver at vide, at et af testresultaterne havde påvist, at han havde knogleskørhed og derfor ikke kunne fortsætte i forsøget. Meldingen kom bag på Iver, der altid har levet sundt og motioneret:

”Det var noget af en overraskelse. Jeg har altid passet godt på mig selv – dyrket motion, holdt mig i form og passet på min krop. Så jeg var overbevist om, at jeg ville være på den sikre side,” siger han.

Overraskelsen blev ikke mindre, da det viste sig, at Iver havde tre sammenfald i ryggen – helt uden på noget tidspunkt at have mærket noget til det.

”Det var naturligvis ekstra chokerende. Jeg, som aldrig har fej-

let noget og maksimalt har taget to hovedpinepiller om året. Jeg forstår heller ikke helt, hvad der ligger til grund – jeg ved jo ikke med sikkerhed, om mine forældre havde knogleskørhed. Det er ikke usandsynligt, for man var ikke opmærksom på den sygdom dengang,” fortæller Iver og tilføjer, at hans far kun blev 60 år, og at hans mor havde døjet med dårlige hofter og fik smertestillende medicin.

”Min mor sank nok lidt sammen i højden. Jeg kan derfor godt mis-

Iver Klavsen nyder at være fysisk aktiv og holder trods sin knogleskørhed fast i sit arbejde med vedligeholdelse af vandløb – herunder en 7 kilometer lang strækning, som skal renses med le. Privatfoto

jeg ikke var opmærksom på, at jeg kunne være i risikozonen og ikke har mærket noget til bruddene i min rygsøjle.”

Efter diagnosen kom Iver direkte i behandling for knogleskørhed. Han blev tilknyttet osteoporoseafsnittet på Aarhus Universitetshospital, og i to år skulle han dagligt tage indsprøjtninger med PTH-midlet Forsteo, der gives til patienter med meget udtalt knogleskørhed i ryggen. Behandlingen havde god effekt, og blev efterfølgende fulgt op med bis-

fosfonatet Aclasta, som injiceres direkte i en blodåre en enkelt gang om året. Effekten af behandlingerne har været så god, at Iver de sidste tre år ikke har haft behov for anden medicin end den daglige kalk og D-vitamin. Om det kan fortsætte sådan, vil den årlige blodprøve og resultaterne af de 3-årige skanningsresultater vise.

”Jeg er glad for, at de holder øje med mig, og over at behandlingen har virket så godt. Lige da jeg fik diagnosen, vidste jeg ingenting om, hvordan jeg skulle håndtere et liv med knogleskørhed. Min umiddelbare tanke var, at sygdommen kunne være invaliderende, så jeg gjorde det, jeg fik besked på af lægerne. Jeg skulle vænne mig til tanken: Nu var jeg ikke længere bare forsøgskanin – nu var jeg rent faktisk patient,” siger han.

En aktiv hverdag

Diagnosen har dog ikke på noget tidspunkt afholdt Iver fra at føre en normal tilværelse. Til daglig arbejder han med grødeskæring, blandt andet af et 7 kilometer

langt vandløb i Thy, som skal renses med le. Han vedligeholder området, så vandet kan løbe uhindret igennem – og det er et job, der kræver en god fysik. Om vinteren passer han en skov på 100 tønder land, der ligger i nærheden af hjemmet i Sabro vest for Aarhus. Iver bestræber sig dog på ikke at presse sin krop for meget – hverken når han arbejder med leen ved vandløbet, når der skal løftes tunge ting, eller når han dyrker sport. Men helt generelt fylder knogleskørheden ikke ret meget i hverdagen – især ikke i dag.

”Jeg lever stort set, som jeg altid har gjort

”Jeg lever stort set, som jeg altid har gjort. Jeg spiller for eksempel stadig badminton og volleyball, og jeg løber fortsat på ski, som jeg har gjort de sidste 50 år. Og jeg elsker det – at stå på ski,” fortæller han. ”Så det bliver jeg naturligvis ved med.”

Iver understreger, at han godt ved, hvor heldig han er, at hans knogleskørhed blev opdaget i tide.

”Det er helt afgørende for, at jeg nu kan få et godt ældreliv. Der er mange, der diagnosticeres alt for sent, og så er der måske sket uoprettelige skader, før behandlingen sættes ind.”

I dag opfordrer han venner og familie til at blive skannet, hvis de er i risiko for at få knogleskørhed. På den måde kan de måske forebygge og mindske eventuelle skader, ligesom han selv gjorde i sin tid. ”Det, synes jeg, er vigtigt. For hele ens livskvalitet kan afhænge af en tidlig indsats,” pointerer han.

tænke, at jeg måske kan have arvet sygdommen fra hende – men jeg vidste ikke noget om knogleskørhed og havde aldrig skænket sygdommen en tanke, før jeg deltog i forsøget.”

Effektiv behandling

På trods af den dårlige nyhed, er Iver glad for, at knogleskørheden blev opdaget i god tid, så han kunne komme i behandling:

”Alternativet var, at det kunne været gået rigtig galt, især fordi